

Josef Vojtěch Šaroch
**Št'áhlavské
památky**

1986

Dvě tvrže a zámek ve Štáhlavech, tamní okrasná zahrada, kaple přestavěná v kostel a zámecké hodiny

Přílohy: 1) Posloupnost držitelů velkostatku Štáhlav
2) Polohopisný náčrtek štáhlavských staveb

a) Starší tvrž

Jiří Kokořovec z Kokořova na Kokořově a Všerubech koupil 24. června 1539 zboží štáhlavské od 8 vlastníků z rodu Doupovců z Doupova a získal ve Štáhlavech *tvrz* stávající v místech nynější zahrady hostince U Radyně čp.40, kde se na parcele č. kat. 72 spatřuje vejčitý pahrbek objatý příkopem a vysokým náspem.

A. Sedláček, Hrady XIII/77, DZ 44 H 6, Památky archeologické VIII/420, A. Podlaha, Soupis památek Rokycanska - snímek 218/142; tvrziště prozkoumal archeolog F.X. Franc.

b) Pozdější tvrž

Karel Kokořovec z Kokořova s manželkou Marjanou Karlovnou ze Svárova vyzdvihli koncem 16. století za potokem Beránkou severně od staré tvrže *novou tvrž* a ozdobili její renesanční bránu svými rodovými znaky. Je to starší část nynějšího zámku na obdélníkovém půdorysu 38 x 15 m.

A. Sedláček, Hrady XIII/78, A. Podlaha, snímky 224/146 znaky, 222/145 půdorys

O této tvrzi se mluví při dělení otcovského a mateřského majetku r.1624 mezi bratry Jiřím Petrem a Kryštofem Karlem, syny Karlovými. Jiří Petr dostal tvrž Štáhlavy od kamene dobře vystavěnou i s hodinami bicími nad marštalemí. Za něho tvrž všechna vyhořela, ale Jiří Petr ji zase vystavěl a střechu vyzdvihl, jen některé světnice při jeho smrti (1650) doopraveny nebyly.

A. Sedláček, Hrady XIII/78-79, DZ 70 D 2

Jiří Petr Kokořovec z Kokořova s první manželkou Dorotou Polyxenou Týřovskou z Enzidle vystavěli r.1638 při tvrzi šestibokou *kapli* sv. Vojtěcha. Dotvrzuje to kámen se znaky a nápisem vsazený do severozápadní vnější stěny nynějšího kostela.

A. Sedláček, Hrady XIII/79

A. Podlaha, Soupis památek Rokycanska, snímek č. 219/143

c) Zámek

Kdy byla novější štáhlavská tvrz změněna dostavbou v zámek, není přesně vyjádřeno. A. Podlaha udává polovinu 17. století, čemuž by nasvědčovala i zmínka v Archivu města Plzně z r. 1654, že na *zámku* Adama Václava Kokořovce z Kokořova Adam František Henygar z Žeberka v pútcě zabil Ferdinanda Arnošta Kolniče. Že došlo k přestavbě tvrze v zámek ještě za Kokořovců, dotvrzuje urbář štáhlavského panství z r. 1719, sestavený hejtmanem Bartolomějem Würcknerem a uložený v SOA v Mnichově Hradišti.

A. Podlaha, Soupis Rokycanska, snímky: 222/145 půdorys vyznačující původní tvrz a její dostavbu v zámek, 223/145 renesanční štít na starší části stavby s pozdější hodinovou věží, 225/146 zachycuje první patro průčelí a znovu štít s hodinovou věží, 226/147 v pozadí hřeben střechy nad patrovou částí stavby, na něm při štítu hodinová věž, vpředu část vedlejší budovy (nyní čp. 263), výjezd do dvora s klenákem z r. 1782 a přístavba o 3 vysokých barokních štítech, 1. štít pokračuje ve směru stěny vedlejší budovy a je vztýčen nad třemi menšími okny, dva stejné štíty další ustupují o 3 m a tyčí se celkem nad 4 vysokými okny nepravidelného rozmístění. Projevuje se tu, že část stavby pod prvním štítem je starší než část sousední pod dalšími dvěma štíty a že dostala štít dodatečně až při výstavbě této druhé části. Nádvoří zámku představuje protáhlý čtyřúhelník, jehož kratší strany měří u vchodu do čp. 1 7,80 m a u studně při vjezdu 10,60 m. Přístavba k původní tvrzi nenavazuje na ni kolmo, nýbrž v odklonu protilehlých dlouhých stran nádvoří, zachovávajíc směr vedlejší budovy čp. 263 i přízemku pod 1. barokním štítem.

Na snímku 226/147 jsou ještě zachyceny dva vchody do sklepů a nad nimi světlíky. Když z obou sklepů byly po roce 1945 zřízeny garáže, kamenné ostění vylámáno, vchody rozšířeny na vjezd opatřený vraty. Čas v mnohém na vzhledu ochudil nejednu památku, nevyhnul se ani Štáhlavům.

Jan Jindřich Kokořovec z Kokořova, syn Adama Václava, zřídil při štáhlavském zámku *okrasnou zahradu*, v níž dal zbudovat zahradní síň. Na její dochované průčelí navazovala z obou stran ozdobná zeď, ve které bylo po 3 výklencích pro sochy a jež byla zakončena vysokou edikulou. V západní edikule, postavené

v prodloužené ose přístupového schodiště do zahrady, byl v obdélníkovém výklenku příchod po schodech ke kapli, později zazděný. Po schodech zůstaly stopy jejich někdejšího umístění. Ve východním obdélníkovém výklenku spatřují se dosud stopy původní malby staveb severského i barokního rázu. Výklenkové části zdi se zřítily v západní části před r. 1919, ve východní r. 1970. Kdežto průčelí zahradní síně, která se stala r. 1762 součástí kostela, vzniklého přestavbou z kaple, bylo trvale udržováno a při poslední opravě r. 1983 dobově vybarveno, oběma zakončením někdejší zahradní architektury hrozí brzká zkáza, jsouť na pokraji zřícení.

Vybudování zahradní architektury ve Štáhlavech možno klásti do let kolem r. 1680, kdy strýc Jana Jindřicha Ferdinand Hroznata založil zámeckou zahradu v Žluticích, v níž jsou dosud zachovány zbytky bývalé bohaté výpravy architektonické.

Jan Jindřich Kokořovec z Kokořova se značně zadlužil a proto prodal r. 1705 panství Nebílovy, koupené v r. 1685. Na naléhání věřitelů musil prodati i panství Štáhlavy. Koupila je v r. 1710 vdova po Heřmanu Jakubovi Černínovi z Chudenic Antonie Josefa, rozená z Khünburgu, pro svého synka Františka Antonína, jemuž byla poručnicí do r. 1730. Za této sirotčí správy 3. května 1718 štáhlavský zámek vyhořel a při jeho obnově nahrazena dřívější šindelová krytina střechy taškovou a k patrové části budovy přistavěna v přízemí chodba otevřená obloukem do nádvoří a nad ní zřízeny v patře 2 pokojíky. V r. 1720 vedlejší patrová budova, nyní označená čp. 263, zvětšena o přístavbu 2 malých světnic v přízemí a 2 v patře poblíž brány. (Urbář z r. 1719. Würckner.)

Když František Antonín Černín z Chudenic z větve nedrahovické zemřel r. 1739, dostalo se štáhlavské panství s panstvím nebílovským, přikoupeným r. 1715, odkazem zůstavitelovým Heřmanu Jakubovi Černínovi z Chudenic z větve švihovské.

Za Heřmana Jakuba Černína došlo k úpravě výjezdu z nádvoří do dvora vybudováním nové brány, jejíž kamenný oblouk je stejně zdobený jako ostění vchodu do komory pod schody do patra zámku, jako oblouk průjezdu na zámku Kozlu a jako orámování dveří, světlíků a oken mezi kněžištěm a sakristií a oratoří v kostele. V klenáku nese letopočet 1782, který bývá mylně za rok 1787 zaměňován.

Kdy došlo k přístavbě 2 světnic v přízemí a 2 v patře k boku budovy čp. 263, není písemně doloženo. Přístavba se dála v sousedství přístavby z r. 1720 v odklonu, takže světnice jsou v stejném směru jako sousední budova někdejších stájí,

pozměněná po letech v lihovar velkostatku. Vzniklého úzkého trojúhelníkového prostoru v odklonu použito jako spíže. Tím stavební vývoj štáhlavského zámku skončil.

Kostel

Heřman Jakub Černín dal r. 1762 přestavět dosavadní šestibokou kapli sv. Vojtěcha z r. 1638 v kostel. Průčelí kostela se značně podobá průčelí kaple Kalvarie nad Radnicemi, díle to Kiliána Ignáce Dienzenhofera. Jsou to úplně shodné články: 4 pilastry, veliké kasulové okno stejně bohatě orámované, pod ním římsový pro zavěšení patronova znaku nad vchodem, lomené římsy nad menšími okny ve Štáhlavech najdeme v radnické kapli uvnitř nad výklenky pro sochy. Obě srovnávané stavby mají vnější stěny členěny lisénami a uvnitř pilastry s čabrakovými hlavicemi.

Uspořádání východní části přístavby odpovídá Dienzenhoferově stavbě chválenického kostela. I zde přiléhá ke kněžišti sakristie a protilehlá patronátní oratoř, stěny jsou tu souhlasně prolomeny otvorem zasklených dveří, nad ním polokruhovým světlíkem a po stranách dveří vždy oknem s posuvným zasklením. Tyto 4 otvory obepíná kamenné ostění zdobně opracované.

Z výčtu shodných architektonických článků s oběma stavbami Kiliána Ignáce Dienzenhofera dalo by se soudit, že plán přestavby štáhlavské kaple vytvořil sám Dienzenhofer v době stavby chválenického kostela (1747 - 1751) a že Heřman Jakub přistoupil k jeho uskutečnění až 11 let po smrti jeho tvůrce. A kdo mohl štáhlavskou přestavbu řídit? - K. I. Dienzenhofer zemřel 17.12. 1751 zůstaviv některé nedokončené stavby. Umělecké památky z r. 1957 uvádějí jako pokračovatele Dienzenhoferova v Buštěhradě, Ročově a Přešticích Anselma Luraga. Ale nedokončený byl i kostel ve Chválenicích, který mohl být svěcen až r. 1753 a bylo třeba dostavěti věž, která dostala zastřešení mansardové, příbuzné tvaru pozdějšího zastřešení východní a západní části štáhlavského kostela, jehož střední část má však střechu cibulovou s lucernou. Byl i ve Chválenicích pokračovatelem v řízení stavby kostela Anselmo Lurago, když vedl stavbu v blízkých Přešticích? - Pochopitelné by to bylo. V tom případě by bylo došlo k setkání Heřmana Jakuba Černína s Anselmem Luragem, kterého mohl později požádat o řízení přestavby kaple ve Štáhlavech. Časově by to odpovídalo, neboť Anselmo Lurago vedl stavbu v Přešticích do r. 1765.

Stavební knihy velkostatku (Baubuchy) z černínské doby se nedochovaly a zatím se nenašel žádný jiný písemný doklad o tom, kdo skutečně provedl přestavbu šťáhlavské kaple v kostel.

O kostele bylo by třeba dodat: V kněžišti jsou 2 protější kasulová okna, v lodi ve 4 stěnách šestiúhelníku po jednom okně téhož tvaru a v západní přístavbě také 2 protější okna kasulová, ale slepá a do r. 1937 zasklení znázorňovala malba. Klenby jsou vesměs plackové, absida má konchu. Do r. 1897 byla na kostele krytina šindelová, plechem krytá dřevěná věžice nad lodí byla červeně nabarvená. Toho roku dostal kostel a sakristie krytinu plechovou, oratoř a kaple Božího hrobu (někdejší zahradní síň) až r. 1929.

Vojtěch Černín založil r. 1813 ve Šťáhlavech faru, kostel přestal být kostelem zámeckým a stal se farním, náleží církvi.

Zámecké hodiny ve Šťáhlavech

Zápis v zemských deskách DZ 70 D 2 z r. 1624 dotvrzuje, že v té době byly již nad marštalem *bicí hodiny*. Nemáme však dokladu, kde tehdy při tvrzi konírny byly. Zdá se, že to bylo v protější vedlejší budově a když pak byly přemístěny do stavení pozdějšího lihovaru při rozšiřování šťáhlavské tvrze v zámek, dostaly se hodiny do věže nad průčelním štítem. B. Würckner se zmiňuje o věži v těchto místech r. 1719. Dalším dokladem trvání věže je kresba Jana Venuta z r. 1808, která zachycuje 3 význačné štíty boční a také věžici nad průčelním štítem. Jak vypadaly původní hodiny, nevíme, vždyť zámek dvakrát vyhořel. Snímky zařazené v Soupisu památek Rokycanska prozrazují, že do r. 1938 byly číselníky bílé, hodiny na nich vyznačeny černě a *jediná* ručička, že byla také černá. Dochovala se zkazka, že obec kdysi požádala majitele, aby dal hodiny doplnit druhou ručičkou, ale ten poukazoval na starou památku, kterou nechtěl rušit. (Na zámku v Chocenicích bylo to s hodinami podobně.) Při výměně hodin na zámku Kozlu r. 1938 požádala obec posledního držitele velkostatku, aby i na šťáhlavském zámku dal vyměnití vysloužilý hodinový stroj za nový. K tomu svolil a tak v srpnu vyznačeného roku fa Hainz v Praze, ošetřovatelka staroměstského orloje, dodala nynější hodinový stroj do věže šťáhlavského zámku na náklad vlastníkův, číselníky a ručičky uhradila obec Šťáhlavy.

Nepříznivý stav budovy po r. 1956 a hlavně věže způsoboval poruchy na chodu hodin a výstup k čištění rozvodu byl stále obtížnější až nemožný, když se 5 prohnílených schodů nejvýše

položených propadlo. V posledních dvou letech vytkl si za úkol uvést je do náležitého stavu zdejší obětavec, milovník hodin, Jaroslav Novák, povoláním zahradník okresu Plzeň-jih, z čp. 301. Nešetřil času a námahy, takže jeho zásluhou hodiny jdou, odbíjejí půlky a celé, ukazují čas do tří stran plnice posláním, jehož se dostalo prvním šťáhlavským hodinám před 400 lety. Vzornému pečovateli se podařilo vyspravit značně porušený plechový kryt věže. Zjistil, že po odstranění tlampače místního rozhlasu z věže nebyla věnována pozornost zbylým vydlabaným jamkám v krovu, které se pak při deštích plnily vodou a ta tu provedla své. Nyní zvýšil polohu válců k navíjení prodloužených lan závaží, takže může natahovat hodiny každého druhého dne, kdežto dříve se to musilo dít každodenně. Průrvu po propadlých schodech překonává po žebříku. Starý šťáhlavský zámek by potřeboval takové obětavce i v dalších oborech, aby společnou pomocí zabránili jeho neodvratné zkáze, která jej jinak čeká.

*****

Vojtěch Černín z Chudenic byl posledním držitelem, který ve šťáhlavském zámku bydlil. Také v něm 2.6. 1816 zemřel. Za jeho dědice Christiána Waldsteina-Wartenberga bylo v zámku umístěno ředitelství velkostatku a ubytování tu jeho zaměstnanci. Christián s rodinou pobýval letního času v zámku Kozlu, jinak v zámcích na severočeských vlastních zámcích nebo ve Valdštejnském paláci v Praze. Stejně si vedli všichni jeho nástupci z rodu, z nichž ponejvíce na Kozlu se zdržoval Arnošt Karel v letech 1873 - 1901, věnuje se tu archeologii spolu s F.X. Francem, který tu vyspěl svou píli v uznávaného odborníka.

Po konfiskaci v roce 1945 dostala se patrová budova čp. 263 Družstevnímu lihovaru ve Šťáhlavech a po utvoření místního JZD přešla do jeho majetku.

O čp. 1 ucházely se současně Státní lesy a MNV Šťáhlavy. Budova byla přidělena Státním lesům pro ubytování zaměstnanců s tím, že případně uprázdněné místnosti mají nabídnout MNV. Přidělený zámek byl spravován v letech 1945 - 1952 Lesním závodem ve Šťáhlavech, po první reorganizaci podniku pak 1953 - 1955 Těžebním lesním závodem v Plasech a 1. ledna 1956 přešel do správy Lesního závodu ve Spáleném Poříčí, pro který se stal záhy přítěží, již se snaží zbavit. Neuskutečnilo se tu umístění Okresního muzea Plzeň-jih, nenašel se zájemce, aby převzal zámek k účelům rekreačním. LZ Spálené Poříčí podle svého

vyjádření není schopen udržovat bytový fond. Budova proto valem chátrá. V současné době je tu 12 místností prázdných a 11 pronajatých (3 býv. zaměstnancům Státních lesů 9 a 1 býv. zaměstnanci ČSD 2).

*****

Dodatečná poznámka o černínské stavební činnosti:

Vojtěch Černín z Chudenic založil

- a) v lese východně od obce Štáhlav zámek Kozel. Čtyřkřídlá zámecká budova je dílem stavitele Haberditze z r. 1784, čtyři vedlejší budovy (kaple, jízdárna, stáje a byty zaměstnanců) z let devadesátých pak architekta Pallardiho. Zámek je spravován přímo Krajským národním výborem v Plzni a tamním Krajským střediskem státní památkové péče.
- b) Severně od obce při silnici do Starého Plzeňce vystavěl Černínův zaměstnanec Antonín Pichler r. 1810 osmibokou hřbitovní kapli, v jejímž středu je rodová hrobka. Dřevěný oltář a pískovcový náhrobek vytvořil Ignác Michal Platzer. Kaple je chráněna jako památka II. kategorie a spravována farním úřadem ve Štáhlavech. V hrobce pod kaplí jsou dvě rakve černínské z let 1810 a 1816 a 5 waldsteinských z let 1819, 1894, 1901, 1913 a poslední z přelomu let 1955/56.

Barbora Černínová, roz. Schafgotschová, dala postavit v Praze III ve Valdštejské ulici I. Palliardim palác a v zahradě při něm do svahu pod Pražským hradem vzosné schodiště k pavilonu ozdobenému černínským a schafgotschským znakem. R. 1789 dědil palác zakladatelčin synovec Schafgotsch. (Viz doplněk na str.10)

Posloupnost držitelů zemskodeskového majetku Štáhlavy v letech 1539 až 1945

a) Kokořovci z Kokořova 1539 – 1710		
1) Jiří †1579 syn Petra K. z K. †1531 a Ozany z Prostiboře a Podmokel †1525 m. Dorota Údrčská z Údrče †1575	na Všerubech a Kokořově na Štáhlavech na ½ Zelené Hory na Žluticích a Prohořském Hrádku na ½ Rabštejna	1531 – 1579 1539 – 1579 1561 – 1579 1575 – 1578 1578 - 1579
2) Karel *1552, †1605 m. Marjana Karlovna ze Svárova, 1606 provdaná za Heřmana Černína z Chudenic, †1624 Poručník jejich nezletilých synů Adam Jiří Kokořovec z Kokořova	na Všerubech a Kokořově na Štáhlavech na připojených statcích na Žluticích	1579 – 1594 prodej 1579 – 1605 1587 – 1605 1605 - 1619
3) Jiří Petr †1650 I.m. Dorota Polyxena Týřovská z Enzidle - matka Adama Václava II.m. Kateřina z Vrtby, vdova po Zdeňku Lvovi Libštejnském z Kolovrat na Sloupu, †1690 – matka Ferdinanda Hroznaty	na Štáhlavech na Žluticích a Hrádku Prohořském na Nečtinech na Sloupu	1619 – 1624 – 1650 1633 – 1650 1637 – 1640 1652 - 1670
4) Adam Václav †1673 m. Marie Terezie z Heissensteina †1670 Poručník jejich nezletilých synů Ferdinand Hroznota	na Nečtinech na Štáhlavech na Žluticích	1640 – 1673 1650 – 1673 1673 - 1675
5) Jan Jindřich †1721 m. Kateřina Konstancie z Heissensteina †1722	na Štáhlavech na Nečtinech na Nebílovech	1675 – 1710 1677 – 1685 1685 – 1705
b) Černínové z Chudenic 1710 – 1816 Zadlužené Štáhlavy koupila r.1710 Antonie Josefa rozená z Khünburgu, vdova po Heřmanu Jakubovi Černínovi z Chudenic z větve nedrahovické, pro svého synka Františka Antonína a spravovala je do jeho plnoletosti (1730).		
6) František Antonín oženil se s vdovou po nevlastním bratru Františku Josefovi Černínovi Marií Isabellou z Merode a Westerloo. Narodil se r.1710, v kterémž roce ztratil otce. Zemřel již r.1739. Štáhlavy a Nebílovy odkázal Heřmanu Jakubovi z černínské větve švihovské, Vinoř bratrovu synu Prokopovi, Mělník s Drhovlí a Čížkovou připadly dceři Marii Ludmile, která je přinesla věnem Augustu z Lobkovic r.1753.		
b) Černínové z Chudenic (z větve švihovské)		
7) Heřman Jakub *1706, †1784 I.m. Arnošta ze Šternberka †1747, matka Jana Vojtěcha a Antonie provdané Des Fours II.m. Barbora ze Schafgotsche †1789 dala ozdobiti klenby štáhlavského kostela malbami r.1778	na Štáhlavech na Nebílovech na Chocenicích	1739 – 1784 1739 – 1784 1764 – 1784
8) (Jan) Vojtěch *1745, †1816 I.m. Josefína z Thunu a Hohensteinu 1746 – 1810, x1772 II.m. Eleonora z Hackelbergu 1786 – 1858, x1812 Vojtěch Černín, nemaje potomků, odkázal Štáhlavy a Nebílovy vnuku své sestry provdané Des Fours a synu Arnošta Filipa	na Štáhlavech, Nebílovech a Chocenicích	1784 - 1816

z Waldsteina-Wartenberga (*1764. †1832) a Antonie rozené Des Fours (x1789 na Kozlu, *1772, †1813) Christianovi.		
c) z Waldsteina a Wartenberga 1816 - 1945		
9) Christian *1794, †1858 m. Marie z Thunu a Hohensteina *1793, †1861; x1817 (dcerku Teklu pohřbil r.1819 ve Štáhlavech)	na Štáhlavech na Nebílovech na Chocenících na ostatních statcích	1816 – 1858 1816 – 1858 1841 – 1858 1832 – 1858
10) Arnošt František *1821, †1904 I.m. Anna ze Schwarzenbergu (z Orl.) *1830, †1849; x1848 - matka Karla Arnošta II.m. Marie Leopoldina ze Schwarzenbergu (z Hluboké) *1833, †1909; x1851 – matka Adolfa	na Štáhlavech a ostatních statcích	1858 – 1904
11) Arnošt Karel *1849, †1913 I.m. Františka z Thunu a Hohensteina *1852, †1894, x1873 II.m. Josefina z Rumerskirchu *1848, †1901, x1898 III.m. Marie z Rumerskirchu (sestra Josefíny) *1852, †1955, x1904 (všichni čtyři pohřbeni ve Štáhlavech)	na Štáhlavech a ostatních statcích	1904 – 1913
12) Adolf *1868, †1930 m. Žofie z Hoysu *1874, †1922, x1895	na Štáhlavech a ostatních statcích zmenšených pozemkovou reformou	1913 – 1930
13) Karel Arnošt *1897, †1985 m. Marie Kinská *1900, †1976, x1920	na Štáhlavech a ostatních statcích zmenšených pozemkovou reformou	1930 – 1945
Držba končila konfiskací majetku r. 1945.		

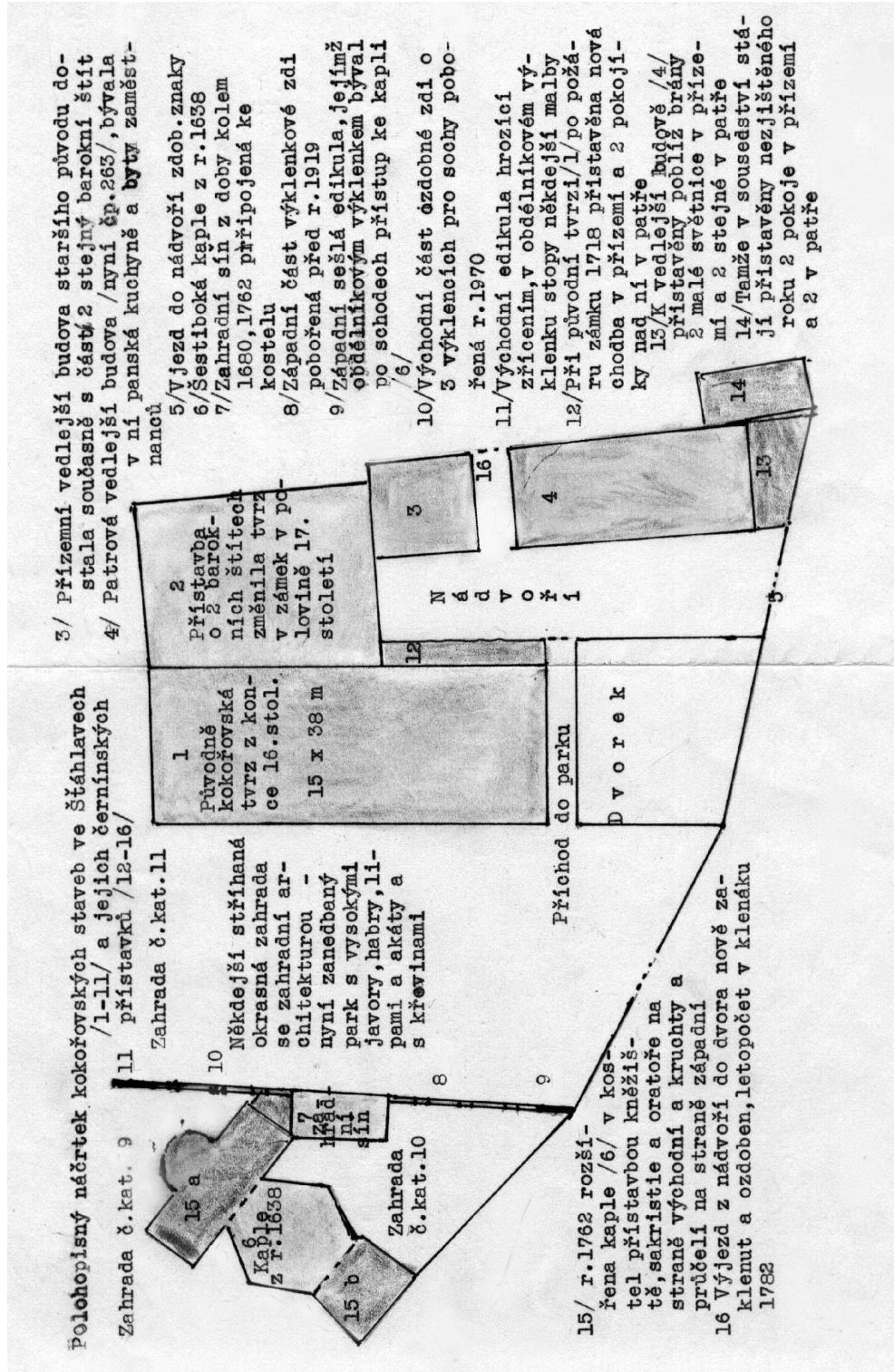

Doplňk ke zmínce o paláci Černínsko-Schafgotschském v Praze III, Valdštejská ulice čp. 154:

Marie Barbora Černínová roz. Schafgotschová, druhá manželka držitele panství Štáhlavy Heřmana Jakuba Černína z Chudenic (1706 - 1784), koupila r. 1759 jednopatrový dům v těchto místech čp. 154 a r. 1776 přikoupila sousední čp. 155. Čp. 154 dala r. 1784 přestavět v dvouposchodový palác o 17 okenních osách. Dědic Arnošt Schafgotsch jej prodal již r. 1801. Po řadě majitelů dostal se r. 1886 Kolovratům a je zván Kolovratský. R. 1918 byl koupen pro ministerskou radu Československé republiky.

(Cyril Merhout - Paláce a zahrady pod Pražským hradem, str.113 - 115.)

**Polohopisný náčrtek kokořovských staveb
ve Štáhlavech (1-11)
a jejich černínských přístavek (12-16) ↓**

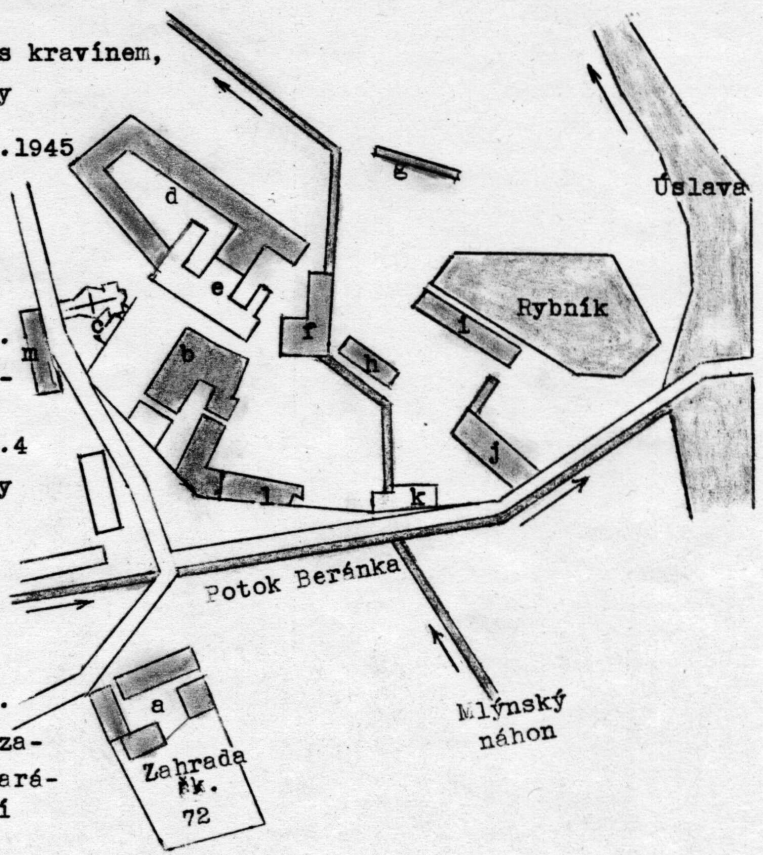

- 3/ Přízemní vedlejší budova staršího původu dostala současně s částí 2 stejný barokní štít
- 4/ Patrová vedlejší budova /nyní čp. 263/, bývala v ní panská kuchyně a byty zaměstnanců
- 5/ Výjezd do nádvoří z dob. znaky
- 6/ Šestiboká kaple z r. 1638
- 7/ Zahradní síň z doby kolem 1680, 1762 připojena ke kostelu
- 8/ Západní část výklenkové zdi pobožená před r. 1919
- 9/ Západní sešlá edikula, jejímž obdélníkovým výklenkem býval po schodech přístup ke kapli /6/
- 10/ Východní část ozdobné zdi o 3 výklencích pro sochy pobožená r. 1970
- 11/ Východní edikula hrozící zřícením, v obdélníkovém výklenku stopy někdejší malby
- 12/ Při původní tvrzí /1/ po požáru zámku 1718 přistavěna nová chodba v přízemí a 2 pokojíky nad ní v patře
- 13/ K vedlejší budově /4/ přistavěny poblíž brány 2 malé světnice v přízemí a 2 stejné v patře
- 14/ Tamže v sousedství státní přistavěny nezjištěného roku 2 pokoje v přízemí a 2 v patře

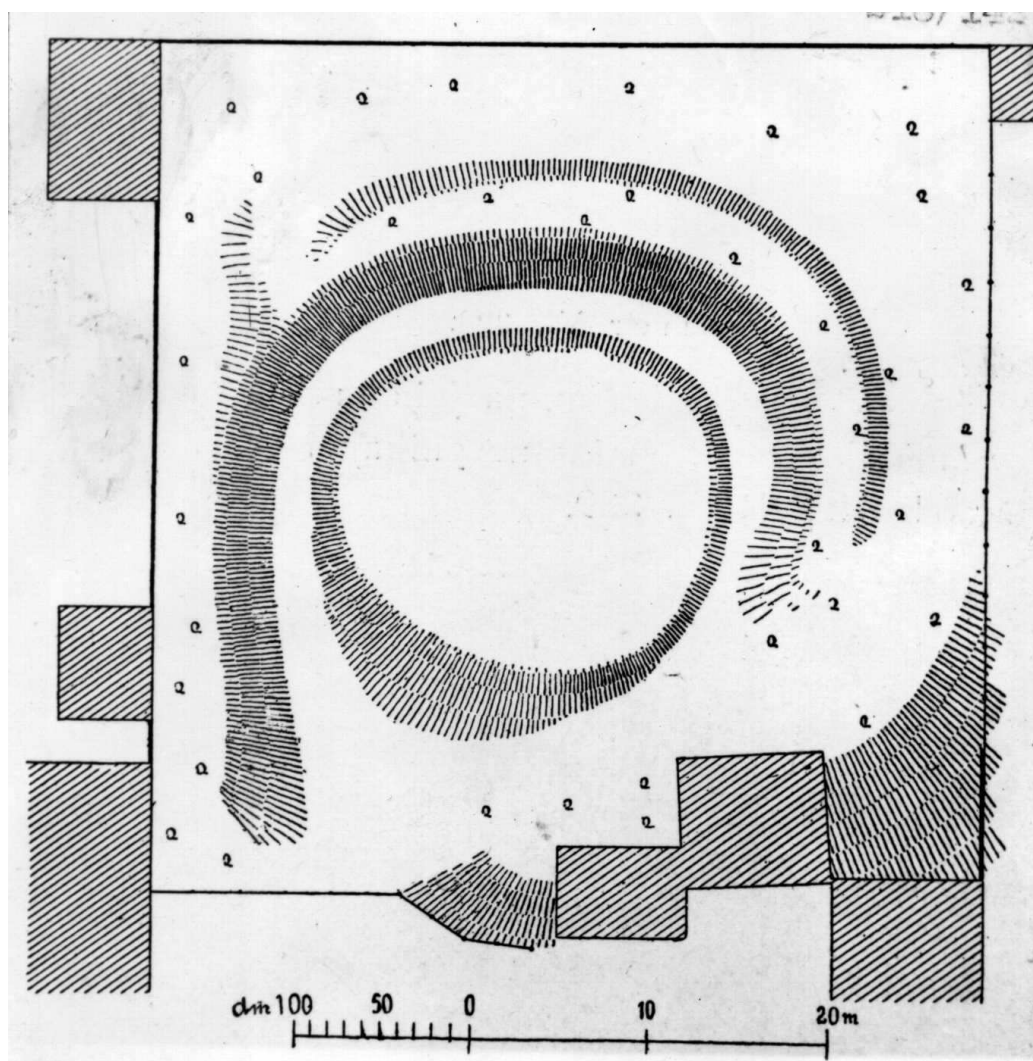
Polohy budov velkostatku Štáhlavy (náčrtek podle mapy z roku 1912) ↓

Poloha budov velkostatku Š t á h l a v y /náčrtek
podle mapy z roku 1912 /

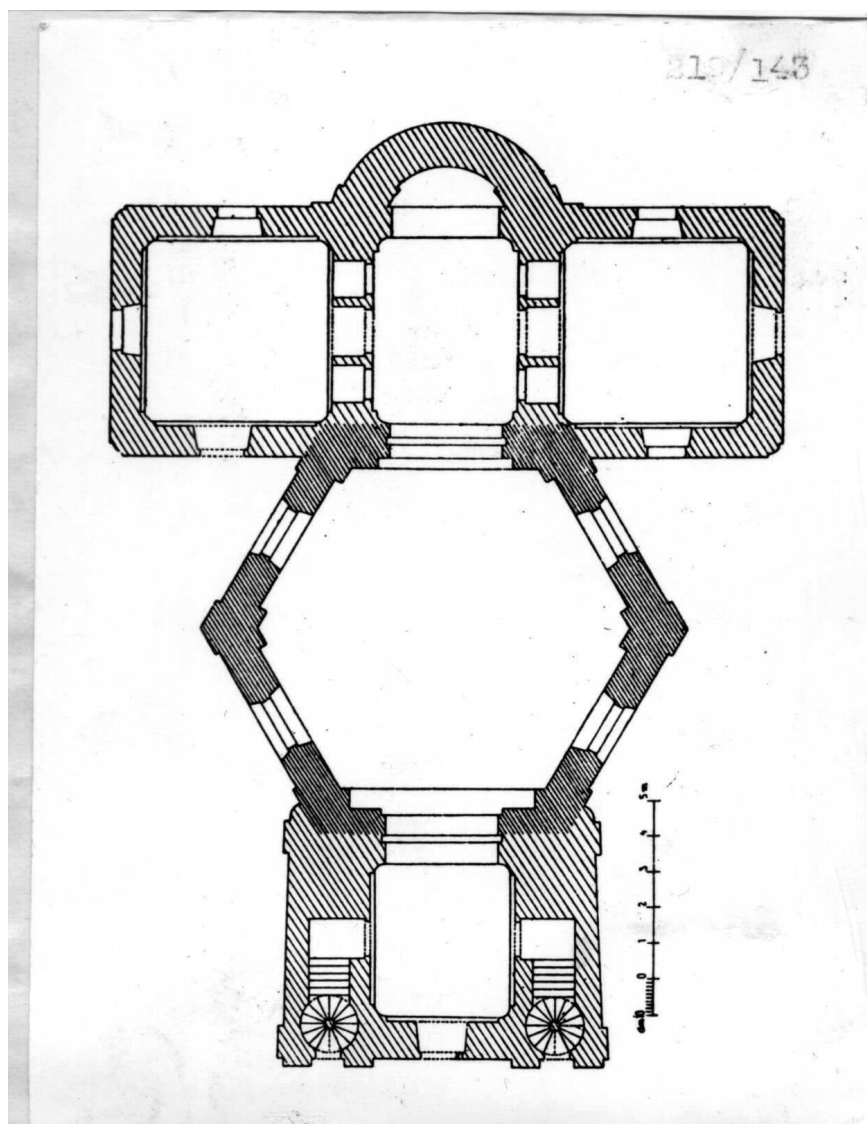
- a/Hostinec U Radyně čp.40 a zahrada čk.72 při něm,místo někdejší starší tvrze
- b/Štáhlavský zámek
- c/Kostel
- d/Hospodářský dvůr s kravinem, stájemi a byty
- e/Pivovar zbořený r.1945
- f/Mlýn
- g/Zbytek někdejšího skleníku
- h/Obytné stavení čp. 3,kovárna velkostatku
- i/Obytné stavení čp.4
- j/Stodoly, nyní dílny JZD
- k/Místo po zbořeném sýpce
- l/Někdejší lihovar
- m/Obytné stavení čp. 92 z r.1813,byty zaměstnanců a byt faráře,pek sídlo lesní správy do r.1952

Snímek 218/142
Staré tvrziště ve Štáhlavech na zahradě č. kat. 72 ↓

Snímek 219/143
Púdorys původní kaple z r. 1638
a přístavby v kostel z r. 1762 ↓

Snímek 220/143
Kostel ve Štáhlavech, vnitřek ↓

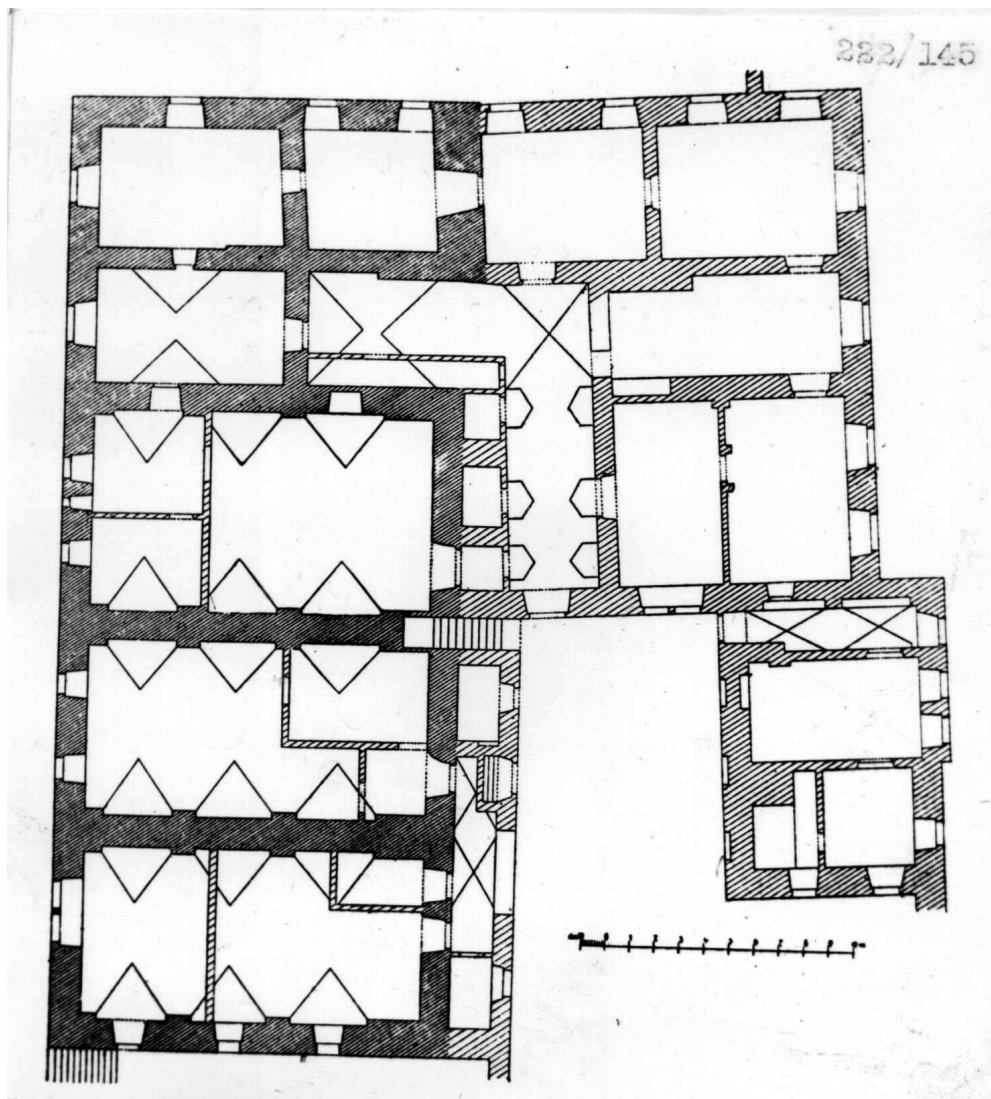

Snímek 221/144
Kostel ve Štáhlavech, zevnějšek ↓

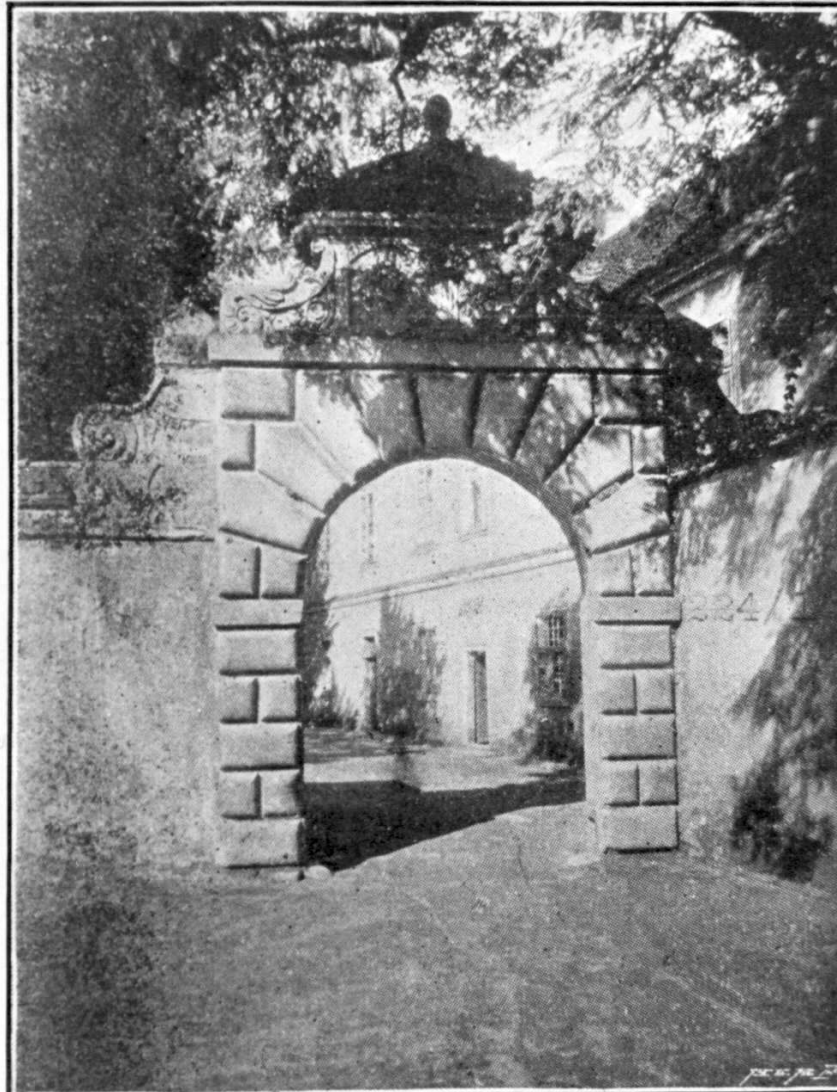
Snímek 222/145
Púdorys kokořovské tvrze a dostavby štáhlavského zámku ↓

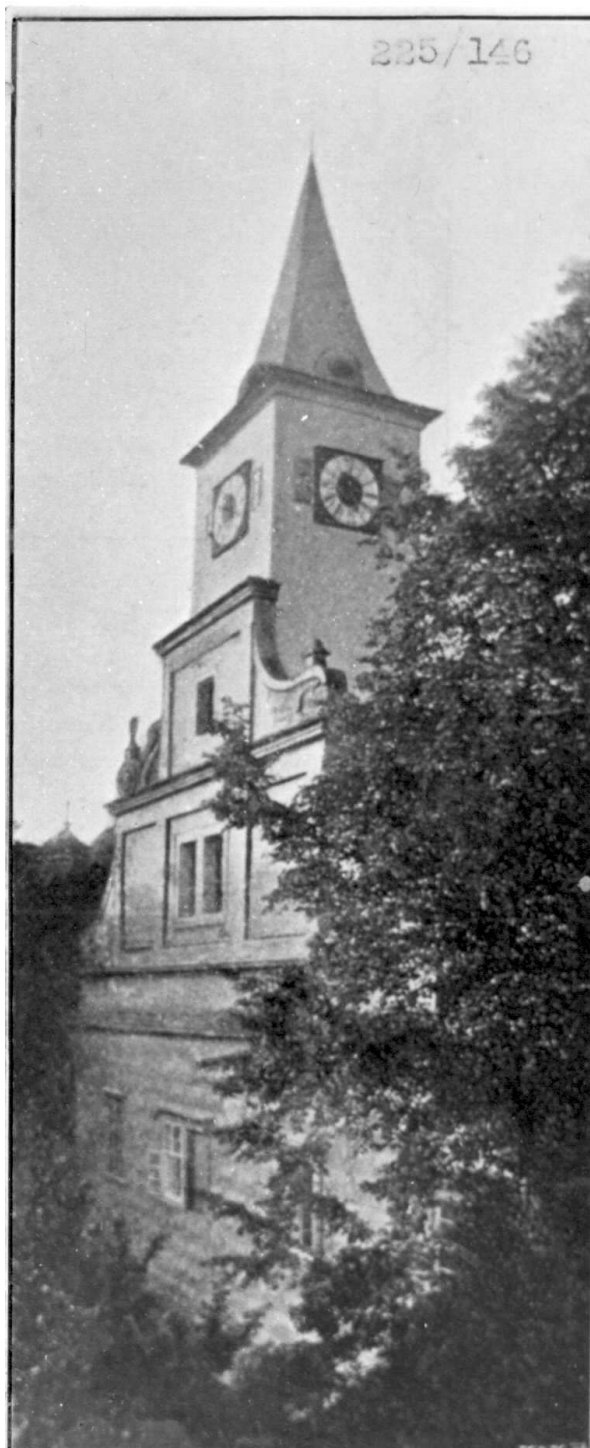
Snímek 223/145
Průčelní štít zámku s věží ↓

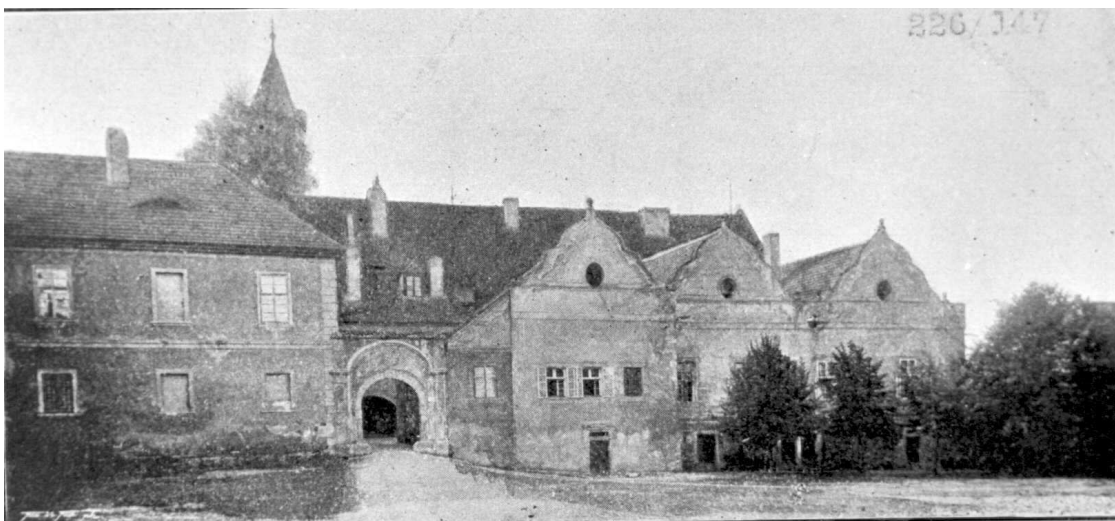
Snímek 224/146
Renesanční zámecká brána ↓

Snímek 225/146
Průčelní štít zámku
s hodinovou věží ↓

Snímek 226/147
Pohled na zámek ze dvora, význačné 3 barokní štíty ↓

Kaple na starém hřbitově - vnitřek ↓

Štáhlavy, architektura v parku u starého zámku ↓

Josef Vojtěch Šaroch

*2.11. 1893 - †27.11.1988

Ve Štáhlavech pracoval jako důchodník v účtárně velkostatku od r.1919.
Od r.1945 jako zaměstnanec Státních lesů. Pochován na starém hřbitově.

Do vysokého stáří se zajímal o historii.
Jeho práce v tomto oboru byla oceněna
Státním archívem v Plzni.

Archivní fondy a sbírky v České republice odkazují na autorovo dílo:

1. **Název fondu (sbírky):** Šaroch Josef
Uloženo v archivu: Státní oblastní archiv v Plzni
Místa vzniku fondu Štáhlavy
Časový rozsah: 1926-1982
Metráž: 0,12 bm (z toho nic není zpracováno)
Fond je částečně přístupný v souladu se zněním archivního zákona a dalších právních předpisů
Původce fondu (sbírky): Josef Šaroch (nar. 1893), hospodářský úředník na býv. waldštejském velkostatku ve Štáhlavech, od 1945 pracovník Státních lesů, bytem ve Štáhlavech č. 1.
Tematický popis: Fond tvoří celoživotní práce Josefa Šarocha Kokořovci z Kokořova o 210 strojopisných stranách. Kokořovci z Kokořova, rozvětvený vladycký, později rytířský a hraběcí rod byl po celá staletí spjat se západními Čechami. K práci jsou připojeny studijní lístkové výpisy (od předků Kokořovců na počátku 15. století až po vymření rodu poslední Kokořovnou v r. 1926).
Archivní pomůcky: nejsou

